

**БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА**

Додаток В

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА
щодо виконання річного плану діяльності
Черкаського місцевого центру з надання безоплатної вторинної
правової допомоги
на 2023 рік у ІІ кварталі

ЧЕРКАСИ, 2023

ЗМІСТ :

Розділ I. Підвищення рівня правової свідомості, правової культури та правової освіченості людей

[1.1] Підвищення спроможності людей самостійно ідентифікувати правові потреби та правові проблеми

Розділ II. Мотивація та стимулювання людей до вирішення правових проблем у правовий спосіб, зокрема за допомогою механізмів системи надання безоплатної правової допомоги

[2.1] Підвищення рівня обізнаності людей про систему надання безоплатної правової

Розділ III. Забезпечення вирішення проблем людей у правовий спосіб за допомогою існуючих та розвитку нових механізмів

[3.1] Підвищення ефективності системи надання безоплатної правової допомоги та сприяння ефективності інституцій, з якими вона взаємодіє

Розділ IV. Розвиток на базі системи БПД механізмів, спрямованих на недопущення порушень прав людини, яка знаходиться у контакті чи конфлікті із законом (в адміністративному та кримінальному процесі)

[4.1] Забезпечення раннього доступу до БВПД особам на етапі затримання, досудового розслідування, під час судового процесу та здійснення ефективного захисту їх прав.

Розділ І. Підвищення рівня правової свідомості, правової культури та правової освіченості людей

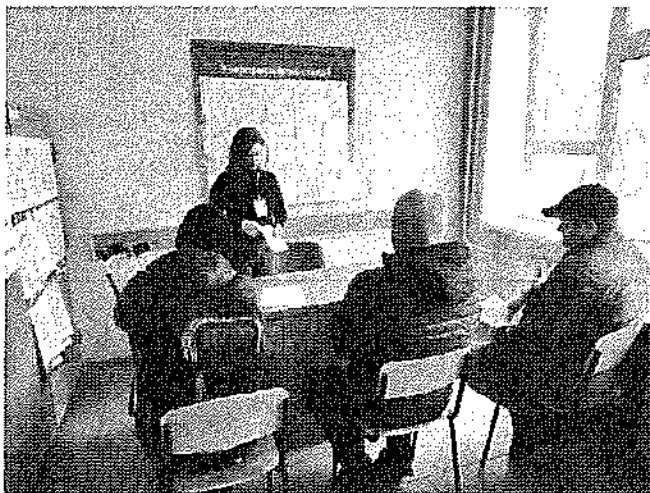
[1.1] Підвищення спроможності людей самостійно ідентифікувати правові потреби та правові проблеми

1.1.1 Правопросвітницькі заходи на основі списку загально-рекомендованих правових тематик (основний план).

Упродовж II кварталу 2023 року Черкаським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі — Центр), зокрема працівниками сектору Черкаське бюро правової допомоги та Чигиринське бюро правової допомоги було проведено та взято участь у низці правопросвітницьких заходів, спрямованих на масове інформування населення щодо:

- гарантованого Конституцією України права на безоплатну правову допомогу;
- прав та гарантій внутрішньо переміщеним особам;
- особливостей вирішення земельних питань під час дії воєнного стану;
- запобігання порушення трудових прав;
- захисту прав дітей;
- запобігання злочинності та інших порушень прав людини;
- відсутності відповідальності за вчинення шкоди правоохоронюваним інтересам під безпосереднім впливом фізичного примусу;

Зокрема, проведено такі правопросвітницькі заходи:

05 квітня 2023 року для осіб, які перебувають на обліку в Придніпровському РВ філії ДУ «Центр пробації» в Черкаській області на тему: «**Безоплатна правова допомога в Україні та права внутрішньо переміщених осіб**».

Присутнім розповіли, що відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» право на безоплатну вторинну правову допомогу згідно з цим Законом та іншими законами України мають внутрішньо переміщені особи - на всі види правових послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону.

Суб'єктами права на безоплатну вторинну правову допомогу також є громадяни України, які звернулися із заявою про взяття їх на облік як внутрішньо переміщених осіб, - на правові послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, з питань, пов'язаних з отриманням довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, до моменту отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

05 квітня 2023 року для осіб, які перебувають в державній установі "Черкаський слідчий ізолятор" на тему: **«Система безоплатної правової допомоги в Україні»**.

Зокрема, розповіли про зміст права на безоплатну правову допомогу, порядок реалізації цього права, підстави та порядок надання безоплатної правової допомоги, державні гарантії щодо надання безоплатної правової допомоги.

05 квітня 2023 року в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» для власників земельних ділянок та землекористувачів на базі Трушівського старостинського округу Чигиринської міської ради на тему: **"Особливості укладення договору оренди під час війни"**.

Увагу присутніх звернули, що орендар може вимагати від орендодавця зменшення розміру орендної плати чи звільнення від сплати орендних платежів у разі пошкодження орендованого майна або якщо орендар не має об'єктивної можливості використовувати орендоване майно належним чином у зв'язку з веденням бойових дій на території адміністративно-територіальної одиниці, в межах якої знаходиться орендоване майно.

06 квітня 2023 року для осіб, які перебувають на обліку в Черкаському міському центрі зайнятості на тему: **«Особливості трудових відносин під час дії воєнного стану»**.

Розповіли присутнім, що у період дії воєнного стану сторони за згодою визначають форму трудового договору.

При укладенні трудового договору в період дії воєнного стану умова про випробування працівника під час прийняття на роботу може встановлюватися для будь-якої категорії працівників.

З метою оперативного залучення до виконання роботи нових працівників, а також усунення кадрового дефіциту та браку робочої сили, у тому числі внаслідок фактичної відсутності працівників, які евакуювалися в іншу місцевість, перебувають у відпустці, простої, тимчасово втратили працездатність або місцезнаходження яких тимчасово невідоме, роботодавець можуть укладати з новими працівниками строкові трудові договори у період дії воєнного стану або на період заміщення тимчасово відсутнього працівника.

11 квітня 2023 року в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» для осіб, що перебувають в Комунальному закладі «Черкаський геріатричний пансіонат Черкаської обласної ради» на тему: «Особливості укладення договору оренди землі під час війни та забезпечення прав людей з інвалідністю на рівність та недискримінацію».

Серед іншого розповіли, що Законом України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» встановлено, що особою з інвалідністю є особа зі стійким розладом функцій організму, що при взаємодії із зовнішнім середовищем може призводити до обмеження її життєдіяльності, внаслідок чого держава зобов'язана створити умови для реалізації нею прав нарівні з іншими громадянами та забезпечити її соціальний захист.

Всі особи з інвалідністю мають право на свободу від дискримінації у здійсненні їх прав. Це включає право на свободу від дискримінації за ознакою інвалідності, а також по будь-яким іншим ознакам, таким, як раса, колір шкіри, мова, релігія, політичні або інші переконання, національне або соціальне походження, майнове становище або інше положення.

13 квітня 2023 року в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» для відвідувачів Територіального центру надання соціальних послуг міста Черкаси на тему: «Особливості укладення договору оренди землі під час війни та забезпечення прав людей з інвалідністю на рівність та недискримінацію».

Зокрема, розповіли, що норми щодо автоматичного на 1 рік поновлення договорів оренди землі діяли з 07 квітня 2022 року. Ця норма припинила свою дію з 19 листопада 2022 року, після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо відновлення системи оформлення прав оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення та удосконалення законодавства щодо охорони земель». Тож наразі власники землі, договори оренди землі яких закінчуються, мають можливість припинити договір, як це було передбачено до початку повномасштабної збройної агресії.

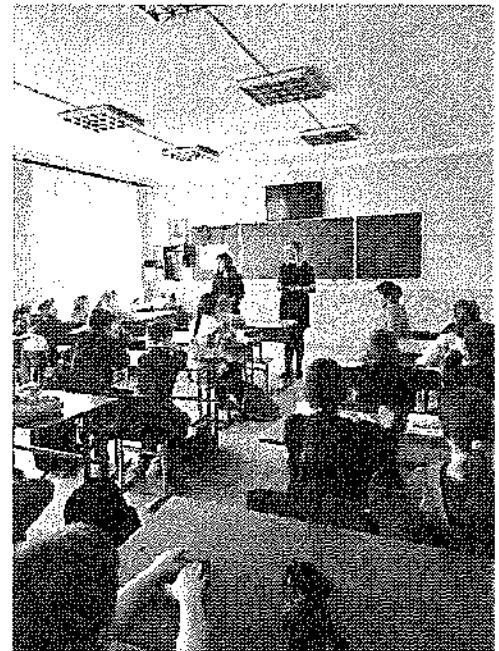

07 квітня 2023 року для осіб, які перемістилися з територій адміністративно-територіальних одиниць, на яких проводяться бойові дії, на базі адаптаційного центру "Простір розвитку", який розміщується в Черкаському міському Палаці молоді на тему: «Правова допомога внутрішньо переміщеним родинам з дітьми».

Розповіли, що внутрішньо переміщені особи мають право на: оплату вартості комунальних послуг, електричної та теплової енергії, природного газу в місцях компактного поселення ВПО (містечках із збірних модулів, гуртожитках, оздоровчих таборках, будинках відпочинку, санаторіях, пансіонатах, готелях тощо) за відповідними тарифами, встановленими на такі послуги та товари для населення; забезпечення органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та суб'єктами приватного права можливості безоплатного тимчасового проживання (за умови оплати особою вартості комунальних послуг) протягом 6 місяців з моменту взяття на облік внутрішньо переміщеної особи; для багатодітних сімей, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку цей термін може бути продовжено; сприяння у переміщенні її рухомого майна; відпустку без збереження заробітної плати тривалістю, визначеною у заяві, але не більше 90 календарних днів, без зарахування часу перебування у відпустці до стажу роботи, що дає право на щорічну основну відпустку (у період дії воєнного стану); забезпечення лікарськими засобами у випадках та порядку, визначених законодавством; надання необхідної медичної допомоги в державних та комунальних закладах охорони здоров'я; влаштування дітей у дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади; отримання соціальних та адміністративних послуг за місцем перебування тощо.

07 квітня 2023 року спільно з працівниками КЗ «Центр соціальних служб» Чигиринської міської ради проведено захід для учнів 5 класів Чигиринського ліцею № 2 Чигиринської міської ради Черкаської області на тему: «Відновне правосуддя та інформування населення про міну небезпеку та зменшення ризиків для життя людей у зоні конфлікту».

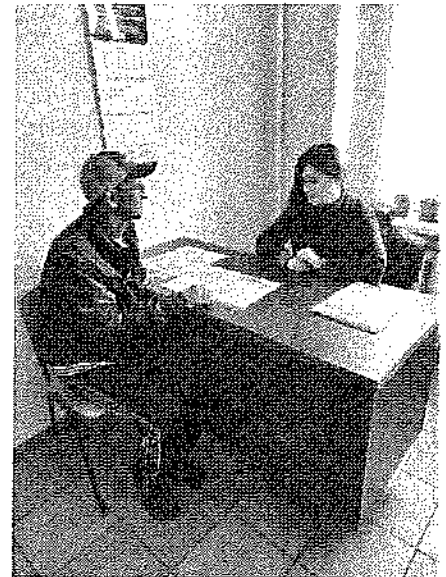
В ході заходу розповіли, що програма застосовується за чотирьох умов: є потерпіла сторона — фізична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди; якщо неповнолітній вперше вчинив кримінальний проступок або нетяжкий злочин; якщо неповнолітній визнає факт вчинення ним злочину; і неповнолітній, і потерпілий дали згоду на участь у програмі. Між неповнолітнім та потерпілим укладається медіаційна угода. Далі неповнолітній працює з психологом і обов'язково проходить призначені ресоціалізаційні заходи — це і є особливістю проєкту.

02 травня 2023 року для осіб, які перебувають на обліку в Соснівському РВ філії ДУ «Центр пробачії» в Черкаській області на тему: «Роз'яснення основних аспектів права на безоплатну правову допомогу та прав і обов'язків внутрішньо переміщених осіб».

Присутнім розповіли, що відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» право на безоплатну вторинну правову допомогу згідно з цим Законом та іншими законами України мають внутрішньо переміщені особи - на всі види правових послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону.

Суб'єктами права на безоплатну вторинну правову допомогу також є громадяни України, які звернулися із заявою про взяття їх на облік як внутрішньо переміщених осіб, - на правові послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, з питань пов'язаних з отриманням довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, до моменту отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

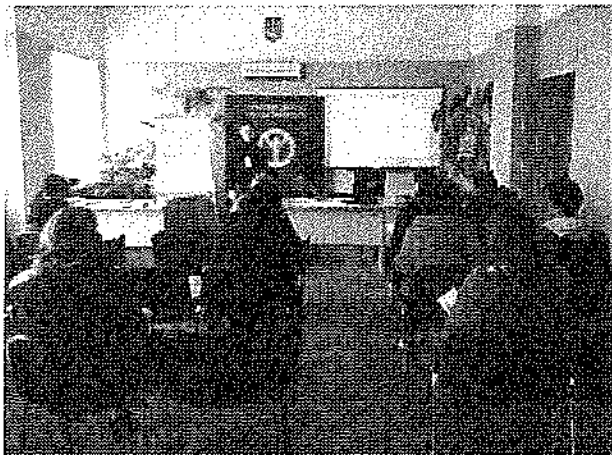
03 травня 2023 року для осіб, які перебувають в державній установі «Черкаський слідчий ізолятор» на тему: «Право засуджених, обвинувачених та затриманих осіб на безоплатну правову допомогу і зміст ст. 40 ККУ».

Так, присутнім повідомлено, що в екстремальних ситуаціях, які загрожують життю, важливо врятуватись та подбати про безпеку своїх рідних та близьких. Про зменшення відповідальності за спосіб порятунку подбає український Закон.

Не є злочином дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.

Питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень статті 39 цього Кодексу.

Статтею 40 Кримінального кодексу України скасовується кримінальну відповідальність за злочин при наявності фактів, що підтверджують сторонній протиправний тиск на можливість людини самотійно контролювати свої дії. А той, хто застосував фізичний примус буде відповідати перед законом незалежно від того, чи визнано злочином поведінку тієї особи, до якої цей примус застосовано.

19 квітня 2023 року для осіб, які перебувають на обліку в Черкаському міському центрі зайнятості на тему: «Особливості трудових відносин під час дії воєнного стану та права дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування».

Серед іншого роз'яснили, що для надання дитині статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, служба у справах дітей за місцем походження дитини протягом двох місяців повинна зібрати необхідні документи (свідоцтво про народження дитини та документи, що засвідчують обставини, за яких дитина залишилась без батьківського піклування).

Рішення про надання статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, приймається районною, районною у м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим органом міської чи районної у місті (в разі утворення) ради, сільської, селищної ради об'єднаної територіальної громади за місцем походження такої дитини за поданням служби у справах дітей.

21 квітня 2023 року для молоді на базі Черкаського обласного молодіжного ресурсного центру на тему: «Система безоплатної правової допомоги в Україні та підвищення спроможності захисту своїх прав».

Розповіли, що безоплатна правова допомога - правова допомога, що гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел.

Правова допомога - надання правових послуг, спрямованих на забезпечення реалізації прав і свобод людини і громадянина, захисту цих прав і свобод, їх відновлення у разі порушення.

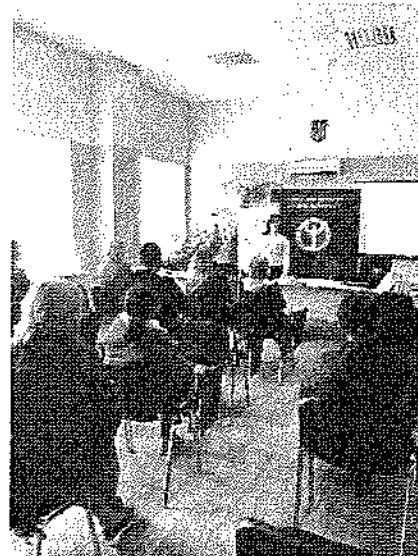

28 квітня 2023 року для осіб, які перебувають на обліку в Придніпровському РВ філії ДУ «Центр пробації» в Черкаській області на тему: «Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» спрямований на захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та розв'язання пов'язаних з нею проблем медичного і соціального характеру, що виникли внаслідок радіоактивного забруднення території; громадян, які постраждали внаслідок інших ядерних аварій та випробувань, військових навчань із застосуванням ядерної зброї, та розв'язання пов'язаних з цим проблем медичного і соціального характеру.

04 травня 2023 року для осіб, які перебувають на обліку в Черкаському міському центрі зайнятості на тему: «**Особливості трудових відносин під час дії воєнного стану та державна допомога у зв'язку з вагітністю та пологами під час дії воєнного стану**».

Зокрема, розповіли про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану - це особливості трудових відносин працівників усіх підприємств, установ, організацій в Україні незалежно від форми власності, виду діяльності і галузевої належності, а також осіб, які працюють за трудовим договором з фізичними особами, у період дії воєнного стану, введеного відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану". На період дії воєнного стану вводяться обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина відповідно до статей 43, 44 Конституції України.

08 травня 2023 року для осіб, які належать до ромської національної меншини на тему: «**Посилення правових можливостей ромів. Протидія дискримінації осіб, які належать до ромської національної меншини**».

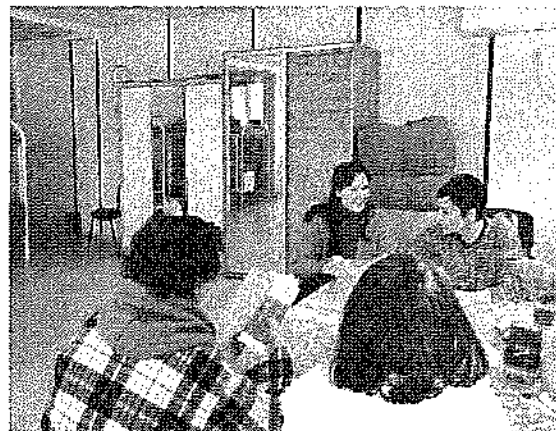
Присутнім під час заходу було повідомлено, що правовий статус представників ромської національної меншини визначено у міжнародному та національному законодавстві України.

Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. З врахуванням вимог

статті 1 Закону України "Про національні меншини в Україні" представникам ромської національної меншини, які є громадянами України та території України гарантуються рівні політичні, соціальні, економічні та культурні права і свободи, підтримує розвиток національної самосвідомості й самореалізації.

16 травня 2023 року для підопічних БО "Позитивні жінки Черкаси" на тему: «**Безоплатна правова допомога для внутрішньо переміщених жінок та протидія сексуальному та гендерному насильству в умовах конфлікту в Україні та відновне правосуддя**».

Серед іншого розповіли, проте, як вберегтися та протидіяти сексуальному та гендерному насильству в умовах ведення активних бойових дій. Зокрема, зазначили, що чинним законодавством нашої країни за злочини проти

статевої свободи та статевої недоторканості передбачена кримінальна відповідальність та покарання у вигляді позбавлення волі.

Так, статтею 153 Кримінального кодексу України передбачено, що вчинення будь-яких насильницьких дій сексуального характеру, не пов'язаних із проникненням в тіло іншої особи, без добровільної згоди потерпілої особи (сексуальне насильство) карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

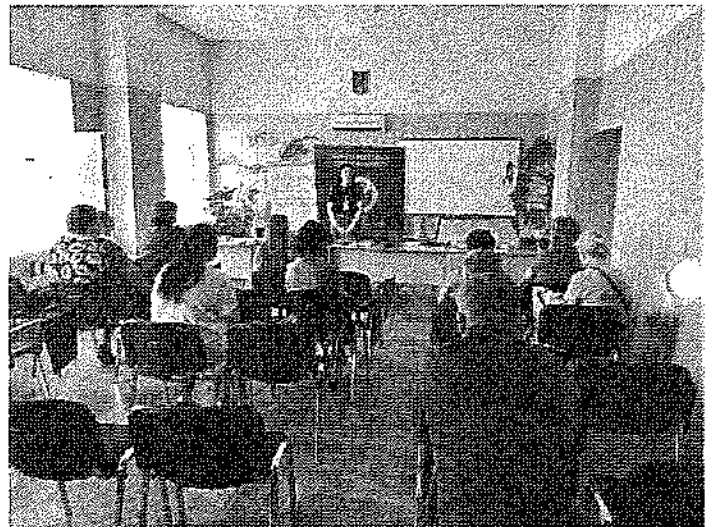

17 травня 2023 року для військовослужбовців на базі КНП «Черкаський обласний клінічний госпіталь ветеранів війни Черкаської обласної ради» на тему: «Порядок безоплатної приватизації земельних ділянок військовослужбовцями».

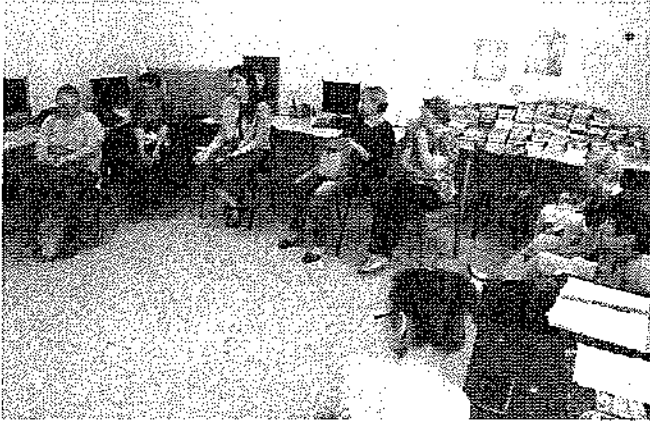
Зокрема, розповіли, що часники бойових дій та особи прирівняні до них відповідно до пункту 14 частини першої статті 12 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", у тому числі учасники антитерористичної операції, мають право на першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва.

24 травня 2023 року для осіб, які перебувають на обліку в Черкаському міському центрі зайнятості на тему: «Особливості трудових відносин під час дії воєнного стану».

В ході заходу присутнім роз'яснили, що у період дії воєнного стану роботодавець має право перевести працівника на іншу роботу, не обумовлену трудовим договором, без його згоди (крім переведення на роботу в іншу місцевість, на території якої тривають активні бойові дії), якщо така робота не протипоказана працівникові за станом здоров'я, лише для відвернення або ліквідації наслідків бойових дій, а також інших обставин, що ставлять або можуть становити загрозу життю чи нормальним життєвим умовам людей, з оплатою праці за виконану роботу не нижче середньої заробітної плати за попередньою роботою.

У період дії воєнного стану повідомлення працівника про зміну істотних умов праці та зміну умов оплати праці, передбачених частиною третьою статті 32 та статтею 103 Кодексу законів про працю України, здійснюється не пізніше як до запровадження таких умов.

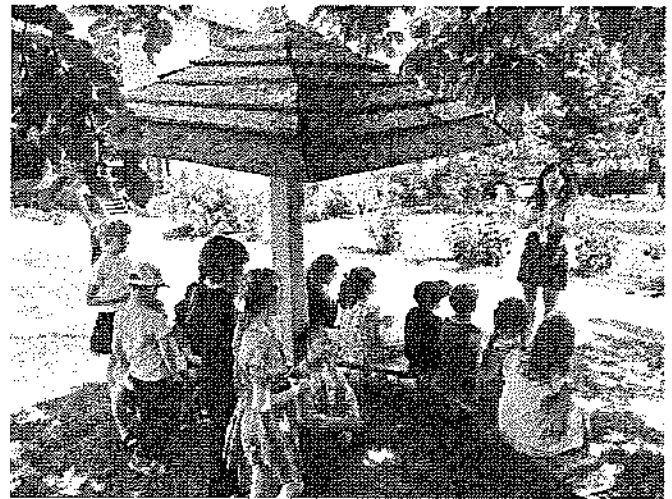
25 травня 2023 року для відвідувачів Територіального центру надання соціальних послуг міста Черкаси проведено правопросвітницький захід “Особливості укладення договору оренди землі під час війни та доступність державних сервісів для осіб похилого віку”.

Проінформували присутніх, зокрема про можливість призначення та перерахунку пенсії, оформлення субсидії та довідки про страховий і трудовий стаж на порталі Дія.

Роз’яснили про переваги цифровізації, адже остання сприяє отриманню послуг без численних поїздок до держустанов, десятків ксерокопій та довідок тощо. Говорили про Державну програму доступності та безбар’єрності, метою якої є зробити цифрові сервіси максимально доступними для всіх українців, зокрема, для людей старшого віку.

31 травня 2023 року з нагоди свята Дня захисту дітей для учнів 1 класів Чигиринського ліцею № 1 Чигиринський ліцей №II-III ступенів №1 ім. Б. Хмельницького на тему: «Захист прав дітей в Україні».

Говорили про права, які вони мають від народження та розповіли, що діти мають право на отримання безоплатної правової допомоги.

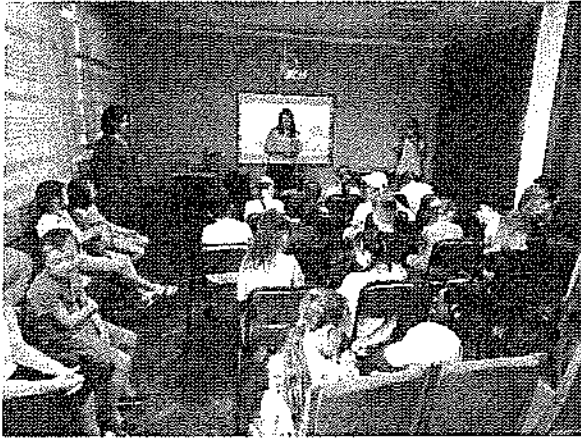
31 травня 2023 року для військовослужбовців на базі КНП «Черкаський обласний клінічний госпіталь ветеранів війни Черкаської обласної ради» на тему: «Порядок безоплатної приватизації земельних ділянок військовослужбовцями».

01 червня 2023 року в рамках Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» для власників земельних ділянок та землекористувачів, що перебувають в КЗ «Черкаський геріатричний пансіонат Черкаської обласної ради» на тему: «Добросусідство і способи захисту земельної ділянки».

У ході заходу обговорили важливість дотримання засад добросусідства та проблемні питання, що виникають у відносинах із сусідами у учасників заходу. Такої їх

проінформовано про право на безоплатну вторинну правову допомогу.

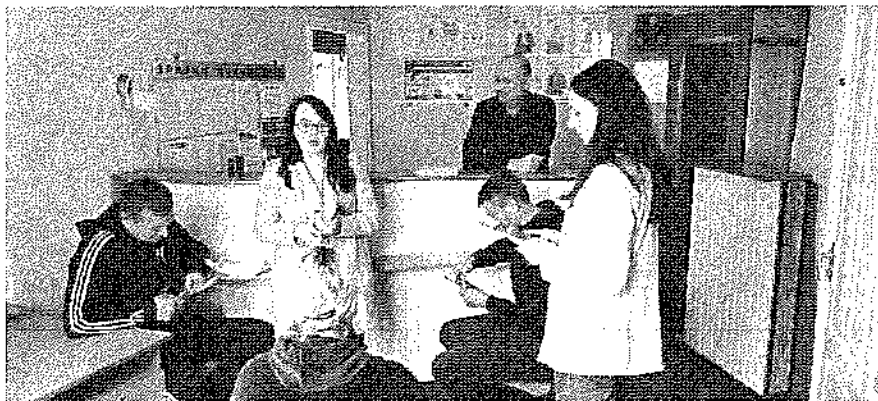

01 червня 2023 року з нагоди свята Дня захисту дітей для відвідувачів Черкаської обласної бібліотеки для дітей на тему: «Захист прав дітей в Україні».

Говорили про права, які вони мають від народження та розповіли, що діти мають право на отримання безоплатної правової допомоги.

07 червня 2023 року для осіб, які перебувають в державній установі "Черкаський слідчий ізолятор" на тему: «Право на безоплатну правову допомогу і відновне правосуддя».

Присутнім розповіли, що право на безоплатну правову допомогу це гарантована Конституцією України можливість громадянина України, іноземця, особи без громадянства, у тому числі біженця чи особи, яка потребує додаткового захисту, отримати в повному обсязі безоплатну первинну правову допомогу, а також можливість певної категорії осіб отримати безоплатну вторинну правову допомогу у випадках, передбачених цим Законом.

13 червня 2023 року для осіб, які перебувають на обліку в Черкаський районний відділ №1 ДУ "Центр пробації" в Черкаській області на тему: «Права та обов'язків внутрішньо переміщених осіб. Популяризація та розвиток донорства крові».

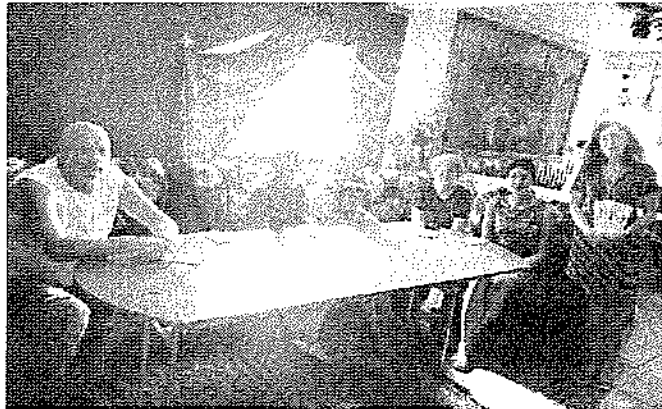
Зокрема, говорили про поширення інформації про безпечне донорство з метою підтримки людей із важкими захворюваннями, наприклад онкологічними захворюваннями та захворюваннями системи крові.

21 червня 2023 року проведено захід в готелі "Чигирин", за місцем компактного проживання осіб, які перемістилися з територій адміністративно-територіальних одиниць, на яких проводяться бойові дії (переміщені особи) на тему: «Права біженців та осіб, які потребують додаткового захисту».

Говорили, що відповідно до статті 15 Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту" особи, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, мають рівні з громадянами України права на охорону здоров'я,

медичну допомогу та медичне страхування.

Іноземцям та особам без громадянства, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, медична допомога надається за рахунок бюджетних коштів, передбачених на цю мету у державному та місцевих бюджетах. Тобто усі види медичної допомоги, такі як екстрена, первинна, вторинна, третинна та інші, надаються біженцям та особам, які потребують додаткового захисту на безоплатній основі, за рахунок коштів Державного бюджету України.

27 червня 2023 року з нагоди свята Дня Конституції України спільно з КЗ «Центр соціальних служб» Чигиринської міської ради проведено захід для осіб, які перебувають на обліку в Черкаському РС № 4 філії ДУ «Центр пробації» в Черкаській області на тему: **«Гарантії реалізації конституційних прав та свобод людини і громадянина».**

Розповіли, що правосуддя в Україні здійснюють виключно суди. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускаються. Юрисдикція

судів поширюється на будь-який юридичний спір та будь-яке кримінальне обвинувачення. У передбачених законом випадках суди розглядають також інші справи.

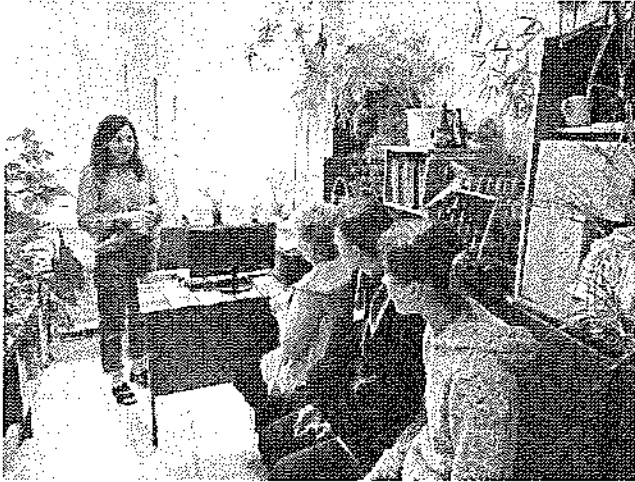
28 червня 2023 року з нагоди свята Дня Конституції України для осіб, які перемістилися з територій адміністративно-територіальних одиниць, на яких проводяться бойові дії проведено годину права у форматі “живої бібліотеки” на тему: **«Гарантії реалізації конституційних прав та свобод людини і громадянина».**

Конституція є основним законом України, який визначає державний устрій, порядок і принципи функціонування представницьких, виконавчих та судових органів влади, виборчу систему, права й обов'язки держави, суспільства та громадян. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні

відповідати їй.

Норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується.

29 червня 2023 року в рамках Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» для власників земельних ділянок та землекористувачів на базі Галаганівського старостинського округу Чигиринської міської ради забезпечено організацію та проведення правоосвітнього заходу на тему: "Добросусідство і способи захисту земельної ділянки".

Окрім іншого, роз'яснено, що зміст добросусідства полягає в тому, що власники та землекористувачі земельних ділянок повинні обирати такі способи використання земельних ділянок відповідно до їх цільового призначення, при яких власникам, землекористувачам сусідніх земельних ділянок завдається найменше незручностей.

Захід 1.2.1 Забезпечення функціонування та розвиток довідково-інформаційної платформи правових консультацій "WikiLegalAid".

Довідково-інформаційна платформа правових консультацій "WikiLegalAid" — це додатковий інструмент, що дає змогу спростити процес вирішення правових питань клієнтів, підвищити правову свідомість та освіченість населення.

Фахівці Черкаського місцевого центру беруть безпосередню участь у наповненні даної правової платформи та перевіряють відповідності чинному законодавству правових консультацій, розміщених на платформі.

Зокрема, протягом I кварталу 2023 року відредаговано статті:

26 квітня 2023 року на тему: "Перерахунок плати за послуги централізованого опалення (постачання холодної та гарячої води, водовідведення)";

26 квітня 2023 року на тему: "Пільгове іпотечне кредитування внутрішньо переміщеним особам за рахунок коштів грантів";

30 травня 2023 року на тему: "Надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам";

30 травня 2023 року на тему: "Перепоховання останків померлих. Переміщення тіл померлих через державний кордон";

28 червня 2023 року на тему: «Фінансовий лізинг автотранспорту. Визнання договору фінансового лізингу автотранспорту недійсним»;

28 червня 2023 року на тему: «Створення товариства з обмеженою відповідальністю»;

28 червня 2023 року на тему: «Аліменти на повнолітню дитину з інвалідністю».

Захід 1.2.2 Залучення волонтерів регіональними та місцевими центрами з надання БВПД до організації надання безоплатної правової допомоги.

Проект «Волонтер БПД» працює попри повномасштабну воєнну агресію росії проти нашої країни та масовий виїзд громадян за кордон. Протягом на II кварталі 2023 року вісім волонтерів, усвідомлюючи важливість своєї місії у складний для країни час, виконують поставлені завдання в рамках договорів про провадження волонтерської діяльності у сфері надання безоплатної правової допомоги.

Протягом II кварталу 2023 року волонтери залучалися до інформування населення про систему безоплатної правової допомоги, створення інформаційних матеріалів для публікації на сайті системи БПД, організації правопросвітницьких заходів та перенаправляли громадян до бюро правової допомоги Центру.

Розділ II. Мотивація та стимулювання людей до вирішення правових проблем у правовий спосіб, зокрема за допомогою механізмів системи надання безоплатної правової допомоги

[2.1] Підвищення рівня обізнаності людей про систему надання безоплатної правової допомоги

Захід 2.1.3. Висвітлення інформації про діяльність системи БПД на офіційних інформаційно-комунікативних ресурсах.

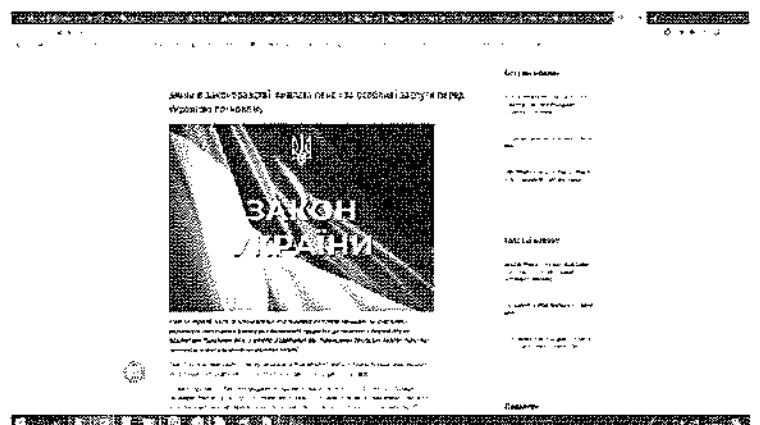
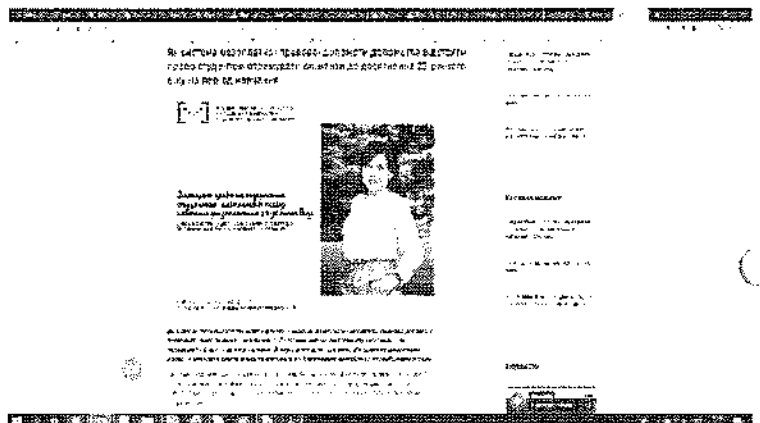
Черкаським місцевим центром забезпечується постійне висвітлення діяльності центру та бюро у засобах масової інформації, на сторінках партнерів у Facebook та на офіційних веб-сайтах органів державної влади та ОМС, установ та організацій, а також в ЗМІ.

Зокрема, публікації щодо актуальних правових питань розміщено в інтернет-ЗМІ:

18 квітня 2023 року на шпальтах Вісника Черкаського інституту міста розміщено статтю на тему: "Як розпізнати домашнє насильство та що робити".

08 травня 2023 року виданням "Нова доба" розміщено успішну справу завідувачки сектору Чигиринське бюро правової допомоги "Як система безоплатної правової допомоги допомогла відстояти право студентом отримувати аліменти до досягнення 23-річного віку на період навчання".

23 червня 2023 року виданням "Нова доба" опубліковано статтю на тему: "Зміни в законодавстві: виплата пенсії за особливі заслуги перед Україною по-новому".

Інтернет ресурсом mistava.com опубліковано статті:

17 квітня 2023 року на тему "Шукаємо параюристів БПД!";

25 квітня 2023 року на тему: Фахівці Черкаського МЦ з надання безоплатної вторинної правової допомоги завітали на захід до Черкаського обласного МРЦ";

03 травня 2023 року на тему: "Захищено право на отримання студентом аліментів в період навчання до досягнення 23-річного віку";

05 травня 2023 року на тему: "Право засуджених та обвинувачених/затриманих осіб на безоплатну правову допомогу";

23 червня 2023 року на тему: "Виплата пенсії за особливі заслуги перед Україною по новому".

Також публікації розповсюджуються в соціальній мережі Facebook на сторінці Центру та сторінках 20-ти популярних груп із загальною кількістю учасників більше 175 тисяч користувачів.

У вказаних публікаціях, окрім всього, також надається інформація про наявність довідково-інформаційної платформи правових консультацій "WikiLegalAid" та єдиного call-центру системи БПД, де можна дистанційно отримати відповідну правову консультацію.

Захід 2.1.4 Залучення представників громад (лідерів думок в громаді) до рекламування системи БПД.

Протягом II кварталу 2023 року постійно проводилась робота щодо залучення представників громад до рекламування системи БПД, зокрема, до співпраці з Центром укладено меморандуми про співпрацю з:

04 квітня 2023 року з Регіональним координатором Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин Анною Донець;

11 травня 2023 року з Чигиринським ліцеєм № 3 Чигиринської міської ради Черкаської області;

16 травня 2023 року з Комунальним закладом "Центр соціальних служб" Чигиринської міської ради;

19 травня 2023 року з Чигиринською міською радою;

29 травня 2023 року з Чигиринським управлінням Черкаської філії Черкаського обласного центру зайнятості.

Захід 2.1.5 Організація виїздів до громадян, які потребують БПД та не мають можливості самостійно прибути до МЦ (адресна допомога).

З метою розширення доступності до безоплатної правової допомоги для вразливих категорій осіб, зокрема осіб з інвалідністю, людей похилого віку або з обмеженими фізичними можливостями, одиноких осіб, осіб, які перебувають в місцях несвободи, ветеранів війни, осіб, які постраждали від домашнього насильства за ознакою статі, дітей, внутрішньо переміщених осіб, осіб, які проживають або перебувають у віддалених населених пунктах, у тому числі сільській місцевостях, віддалених районах міста, та які в силу різних причин чи обставин не мають можливості отримати таку допомогу, звернувшись безпосередньо до бюро місцевого центру, Черкаським місцевим центром утворено та забезпечено роботу постійних і тимчасових консультаційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги, що діють за графіком, визначеним місцевим центром або за потреби громадян.

Загалом, протягом II кварталу 2023 року забезпечено роботу **35 консультативних пунктів** доступу до безоплатної правової допомоги на базі: Центру надання адміністративних послуг м. Черкаси, філій ДУ "Центр пробації" в Черкаській області, ДУ «Черкаський слідчий ізолятор», Черкаського міського Центру зайнятості, територіального центру надання соціальних послуг міста Черкаси: КНП «Черкаський обласний клінічний госпіталь ветеранів війни Черкаської обласної ради»; КЗ «Черкаський геріатричний пансіонат Черкаської обласної ради», секторі протидії домашньому насильству ЧРУП ГУП в Черкаській області, відділу соціального захисту Чигиринської міської ради, КЗ "Центр соціальних служб", відділу обслуговування громадян №11 (сервісний центр) Головного управління Пенсійного фонду України в Черкаській області, Красносільського, Вітівського старостинських округів Чигиринської ОТГ.

В ході роботи консультативних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги **101 особа** отримали консультації з різних правових питань.

Розширення доступності до безоплатної правової допомоги для вразливих категорій, зокрема осіб із інвалідністю, людей похилого віку або осіб, які проживають, перебувають у віддалених населених пунктах, у тому числі сільській гірській місцевостях тощо є одним із основоположних завдань у діяльності системи надання правової допомоги. Адресна правова допомога є одним з інструментів доступу до системи БПД в межах права на справедливий суд, закріпленого у Статті 6 Європейської Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

26 квітня 2023 року здійснено виїзд до ветерана війни, мешканця міста Черкаси, для надання адресної правової допомоги з питання складення процесуального документа щодо оскарження рішення Пенсійного фонду України в Черкаській області про відмову у перерахунку пенсії.

Рішенням Черкаського окружного адміністративного суду від 12.06.2023 адміністративний позов задовольнити повністю. Визнано протиправним та скасовано рішення Головного управління Пенсійного фонду України в Черкаській

області від 29 березня 2023 року про відмову у здійсненні перерахунку та виплаті пенсії на підставі оновленої довідки Черкаського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки з урахуванням основних і додаткових видів грошового забезпечення.

Захід 2.3.1 Фізичний супровід (надання допомоги) особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення під час перебування в приміщеннях бюро правової допомоги.

З метою забезпечення рівних можливостей кожній людині реалізовувати свої права, отримувати правові послуги на рівні з іншими шляхом звернення до бюро правової допомоги, працівниками бюро у разі потреби постійно здійснюється фізичний супровід осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення для безперешкодного доступу до приміщень бюро, зручності та комфортності їх перебування та отримання інформації.

Також, біля входу в приміщення Черкаського та Чигиринського бюро правової допомоги розміщено кнопку виклику працівника.

Розділ III. Забезпечення вирішення проблем людей у правовий спосіб за допомогою існуючих та розвитку нових механізмів

[3.1] Підвищення ефективності системи надання безоплатної правової допомоги та сприяння ефективності інституцій, з якими вона взаємодіє

Захід 3.1.1. Удосконалення порядку подання звернень про надання БВПД та перевірки належності осіб до суб'єктів права на БВПД.

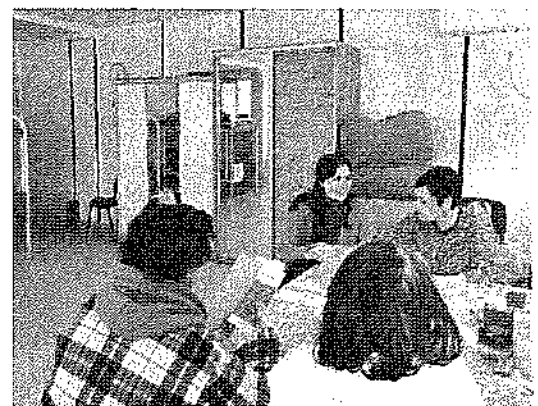
З метою своєчасної оптимізації чинного законодавства, враховуючи потреби суспільства, насамперед у частині конкретизації видів правових послуг та розширення переліку суб'єктів права на БВПД, а також спрощення доступу до отримання такої допомоги, директором місцевого центру постійно досліджуються проблемні питання, які виникають в процесі надання безоплатної правової допомоги.

Щоквартально здійснюється моніторинг діяльності Чигиринського бюро правової допомоги відповідно до Плану спостереження за діяльністю бюро правової допомоги Черкаського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги на 2023 рік, затвердженого наказом Черкаського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги від 06.12.2022 № 23/0.

Захід 3.1.2. Проведення заходів, спільних навчань адвокатів/працівників системи БПД та працівників партнерських інституцій, робота яких пов'язана з наданням правової допомоги.

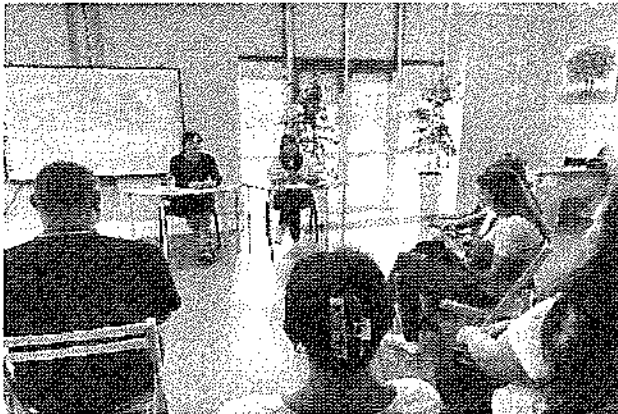

07 квітня 2023 року для осіб, які перемістилися з територій адміністративно-територіальних одиниць, на яких проводяться бойові дії, у співпраці з адаптаційним центром "Простір розвитку", який розміщується в Черкаському міському Палаці молоді провели захід на тему: «Правова допомога внутрішньо переміщеним родинам з дітьми».

16 травня 2023 року для підопічних Благодійної організації "Позитивні жінки Черкаси" проведено право просвітницький захід в ході якого розповіли учасницям заходу, що задля ефективного міжнародного захисту громадян від сексуального насильства, третього травня цього року між Урядом України та ООН було підписано Меморандум про співробітництво щодо запобігання та протидії сексуальному насильству в умовах війни.

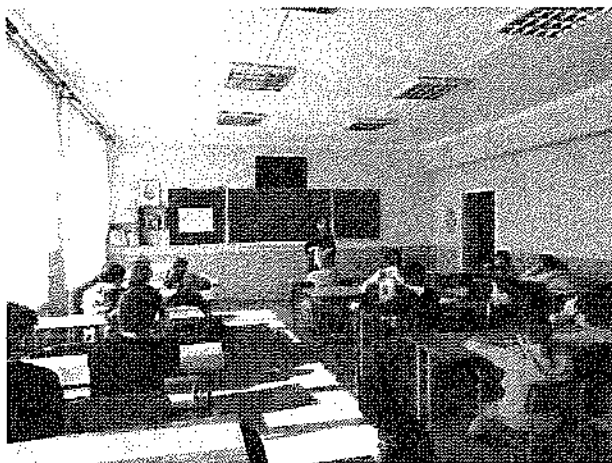
02 червня 2023 року директором центру взято участь в роботі круглого столу, проведеного за ініціативою ГО «PREVENT». В цьому заході прийняли участь Управління ювенальної превенції у складі НПУ, сектор ювенальної превенції діяльності ГУНП в Черкаській області, Верховний Суд, Черкаський апеляційний суд, суди першої інстанції, депутат Верховної Ради України, міський голова м. Черкаси, представники Нацсоцслужби, а також представники служб у справах дітей та соціальних служб, Черкаського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги. По результатам обговорення були напрацьовані рекомендації щодо складання протоколів про адміністративні правопорушення з точки зору належності та допустимості доказів.

28 червня 2023 року за співпраці адаптаційного центру "Простір розвитку" при Черкаському палаці молоді для осіб, які перемістилися з територій адміністративно-територіальних одиниць, на яких проводяться бойові дії проведено годину права у форматі "живої бібліотеки" на тему: «Гарантії реалізації конституційних прав та свобод людини і громадянина».

Захід 3.1.4. Поширення про можливість використання альтернативних способів врегулювання спорів за допомогою медіації.

Медіація — це один із видів альтернативного врегулювання спорів. За допомогою цієї процедури можна владнати конфлікт без звернення до формальної системи судочинства. Зокрема, система надання БПД почала розвивати доступ до медіації у кримінальному процесі, реалізуючи пілотний проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення». Так, з метою збільшення поінформованості населення стосовно можливості використання альтернативних способів регулювання спорів за допомогою медіації, проведені правопросвітницькі заходи.

07 квітня 2023 року спільно з працівниками КЗ «Центр соціальних служб» Чигиринської міської ради проведено захід для учнів 5 класів Чигиринського ліцею № 2 Чигиринської міської ради Черкаської області на тему: «Відновне правосуддя та інформування населення про мінну небезпеку та зменшення ризиків для життя людей у зоні конфлікту».

Захід 3.1.5. Підготовка інформації щодо кращих практик захисту та типових звернень громадян.

Протягом звітнього періоду підготовлено 2 кращі практики захисту громадян, які звернулись до Черкаського місцевого центру з метою отримання БВПД для розміщення на сайті системи БПД.

I) Завідувачкою сектором Чигиринське бюро правової допомоги Оксаною Кривошеєю підготовлено клієнті позовну заяву про стягнення аліментів на утримання повнолітнього сина, який продовжує навчання у розмірі 1/4 від усіх доходів батька дитини та додано копії необхідних документів, довідок та квитанцій. Також було зазначено, що відповідач інших зобов'язань щодо утримання немає, тож відповідно має змогу надавати грошову допомогу на утримання спільного з пані Людмилою сина на той час, поки він не завершить навчання.

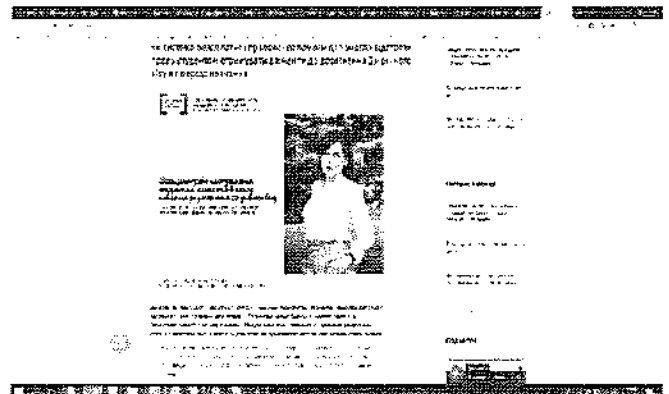
Суддя, вивчивши матеріали справи, прийшов до висновку, що позивачка дійсно перебуває у скрутному матеріальному становищі та не має можливості за таких умов належно утримувати сина. В результаті розгляду справи вирішено задовольнити позов в повному обсязі.

II) Адвокат Олександр Починок, що надає безоплатну правову допомогу, проаналізувавши всі обставини справи, склав позовну заяву до суду про стягнення боргу за розпискою та провів повний розрахунок суми боргу.

В своєму рішенні суд дійшов висновку про наявність заборгованості оскільки на час розгляду справи відсутні підтверджуючі докази про те, що договори позики визнані недійсними чи є розірваними.

Враховавши факт невиконання боржницею зобов'язань за виданими розписками та визнавши розрахунки адвоката є повними, чіткими, об'єктивними суд задовольнив позовну заяву в повному обсязі.

Окрім цього, 03 травня 2023 року на Інтернет ресурсі mistava.com та 08 травня 2023 року у виданні "Нова доба" розміщено успішну справу завідувачки сектору Чигиринське бюро правової допомоги Оксани Кривошеї "Як система безоплатної правової допомоги допомогла відстояти право студентом отримувати аліменти до досягнення 23-річного віку на період навчання".

3.3.1 Аналіз проблемних питань вжиття заходів щодо їх вирішення.

Протягом звітнього періоду проводився аналіз та узагальнення проблемних питань, що виникали під час роботи, обмін позитивним досвідом та підвищення рівня професіоналізму працівників та адвокатів місцевого центру.

Розділ IV. Розвиток на базі системи БПД механізмів, спрямованих на недопущення порушень прав людини, яка знаходиться у контакті чи конфлікті із законом (в адміністративному та кримінальному процесі)

[4.1] Забезпечення раннього доступу до БПД особам на етапі затримання, досудового розслідування, під час судового процесу та здійснення ефективного захисту їх прав.

Захід 4.3.1.1. Проведення правопросвітницьких заходів для осіб звільнених від відбування покарання та осіб, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, а також інших осіб, які потребують соціальної адаптації.

З метою профілактики повторних правопорушень та підвищення правової культури осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням та таких, яким призначено покарання у виді громадських і суспільно корисних робіт, штрафи, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю тощо, проводяться правопросвітницькі заходи.

Про роботу системи безоплатної правової допомоги, право засуджених, обвинувачених та затриманих осіб на безоплатну правову допомогу.

В ході заходів присутнім роз'яснений зміст ст. 40 Кримінального кодексу України, згідно якої не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.

Питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень статті 39 цього Кодексу.

Зокрема, проведено заходи для осіб, які перебувають на обліку:

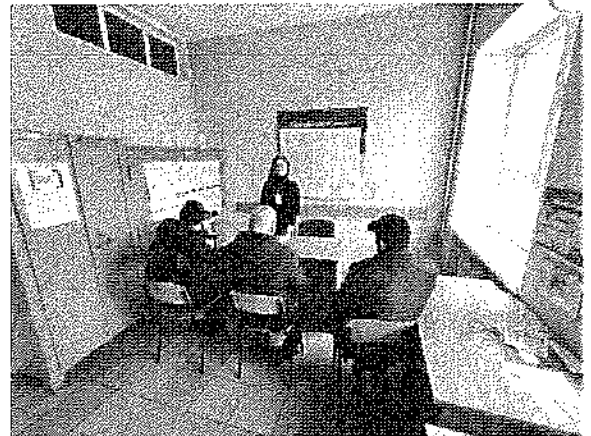
05 квітня 2023 року в Придніпровському РВ філії ДУ «Центр пробачії» в Черкаській області:

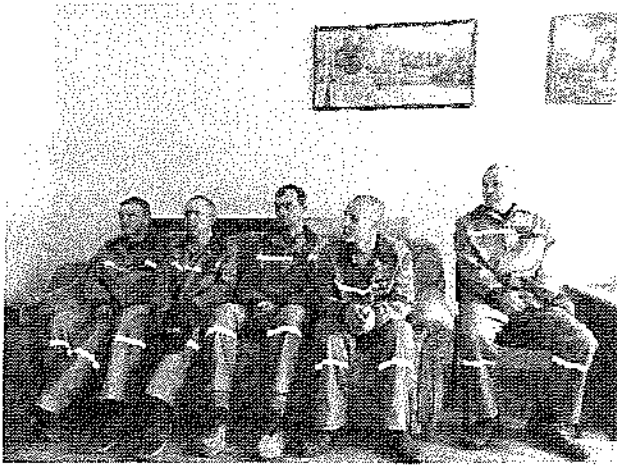
28 квітня 2023 року для осіб, які перебувають на обліку в Придніпровському РВ філії ДУ «Центр пробачії» в Черкаській області:

02 травня 2023 року для осіб, які перебувають на обліку в Соснівському РВ філії ДУ «Центр пробачії» в Черкаській області:

13 червня 2023 року в Черкаському районному відділі №1 ДУ «Центр пробачії»:

27 червня 2023 року в Черкаському РС № 4 філії ДУ «Центр пробачії» в Черкаській області.

З метою захисту засуджених осіб проведено заходи, для осіб, які перебувають в державній установі “Черкаський слідчий ізолятор”:

05 квітня 2023 року на тему: «Система безоплатної правової допомоги в Україні»:

03 травня 2023 року на тему: «Право засуджених, обвинувачених та затриманих осіб на безоплатну правову допомогу і зміст ст. 40 ККУ»:

07 червня 2023 року на тему: «Право на безоплатну правову допомогу і відновне правосуддя».

Захід 4.3.1.2. Поширення інформаційних матеріалів, щодо прав та соціальних гарантій суб'єктів пробації, осіб, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, а також інших осіб, які потребують соціальної адаптації.

Місцевим центром постійно проводиться робота по розповсюдженню рекламних матеріалів серед громадян, органів державної влади, місцевого самоврядування та громадських організацій щодо роботи центру та бюро, а також щодо можливості отримання безоплатної правової допомоги під час проведення правопросвітницьких заходів.

